

Datum
2002-11-20

Dnr
511-5123-02

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Jan-Olsskogen i Surahammars kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se reservatsföreskrifter).

Länsstyrelsen fastställer samtidigt, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. de mål och riktlinjer för områdets långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen för reservatet (bilaga 3). Förvaltare av reservatet ska vara Länsstyrelsen.

När detta beslut vinner laga kraft upphör Länsstyrelsens beslut den 11 februari 2000, dnr 231-970-00, om ändrade föreskrifter om förbud att utan länsstyrelsens tillstånd vidta vissa åtgärder eller bedriva vissa verksamheter inom området.

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara och främja naturvärden som är knutna till gammal skog av naturtypen västlig taiga med dess livsmiljöer för skyddsvärda arter. Viktiga förutsättningar för bevarandet av den biologiska mångfalden är en varierad åldersstruktur med en hög maximal trädålder, döda stående och liggande träd i olika nedbrytningsstadier samt ostörd intern dynamik.

Syftet ska uppnås genom att området lämnas för fri utveckling

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

Datum
2002-11-20

Dnr
511-5123-02

1. avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande och döda träd
2. bedriva husbehovstäkt eller utfylla, tippa, spränga, schakta, gräva, dämma, nydika, dikesrensa, bryta stubbar eller utföra annan direkt eller indirekt markbearbetning
3. uppföra och vidmakthålla ny byggnad eller annan anläggning (exempelvis väg, parkeringsplats, led, bro, spång, mast, antenn, luft- eller markledning)
4. uppföra och vidmakthålla stängsel eller annan hägnad
5. jaga fågel
6. medföra okopplad hund med undantag för jakttillfällen
7. använda bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen
8. föra motordrivet fordon eller hästfordon annat än på befintliga skogsbilvägar, bilaga 2
9. upplåta mark för skyttetävling, orienteringstävling eller militära övningar.

Utan hinder av ovanstående föreskrifter är det tillåtet att:

- underhålla befintliga vägar inklusive diken i enlighet med skötselplan, bilaga 3
- underhålla befintliga jaktorn enligt bilaga 2
- utföra nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning
- på ett varsamt sätt föra motordrivet fordon i terrängen för uttransport av fälld älg
- föra skogsfordon i samband med skogsskötselåtgärder från vändplan A, bilaga 2, till närmaste plats utanför reservatet

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse att tåla visst intrång

Fastighetsägare och innehavare av särskilt rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatets gräns i terrängen
2. Utplacering av informationstavlor i enlighet med skötselplan, bilaga 3
3. Dokumentation och uppföljande undersökningar av markförhållanden, flora och fauna
4. Parkeringsplats för allmänheten och motortrafik på skogsbilvägen enligt skötselplan, bilaga 3
5. Utförande av andra åtgärder enligt skötselplan, bilaga 3

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet för att:

1. tälta
2. göra upp eld
3. cykla eller rida annat än på befintliga skogsbilvägar
4. klättra i boträd eller på annat sätt avsiktligt störa häckande fåglar
5. fälla eller på annat sätt skada, levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen eller naturföremål i övrigt t ex genom att insamla örter, gräs, mossor, svampar eller lavar, med undantag för matsvamp och bär
6. insamla insekter eller andra ryggradslösa djur

7. på störande sätt använda radio eller annan ljudanläggning
8. anbringa tavla, skylt, affisch, orienteringskontroll eller snitsla spår
9. använda området för organiserade tävlings- eller övningsändamål eller motsvarande
10. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur

Föreskriften C10 gäller inte markägare och innehavare av särskild rätt i samband med jakt.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för reservatets skötsel enligt fastställd skötselplan, ej heller för vetenskapliga undersökningar med syfte att öka kunskapen om de biologiska värdena. För sådana vetenskapliga undersökningar krävs dock Länsstyrelsens godkännande.

Länsstyrelsen erinrar om att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller omedelbart, även om de överklagas.

Beskrivning av området och skäl för beslut

Området är beläget ca 1,5 km öster om Ramnäs samhälle, Surahammars kommun, i den naturgeografiska region som är benämnd "skogslandskapet söder om norrlandsgränsen".

Dominerande jordart är normalblockig sandig morän. Denna överlagras i lägre liggande delar av glacial lera. Hällmarker finns framförallt i den östra halvan av området där även en svagt välvd mosse, Älgmossen, är belägen.

Jan-Olsskogen består till stor del av friska barrblandskogar av blåbärs- och lingonristyp. I de lågläntare partierna, framför allt i södra delen av området, finns fuktig granskog av lågört-fräkentyp som bitvis övergår i alkärr. På och kring hällmarken i den östra delen dominerar tallskog av lavtyp. Älgmossen, i östra delen av området, är till större delen en mosse av tall-skvattramtyp. Mossen har i den länsomfattande våtmarksinventeringen (VMI) åsatts skyddsklass 3 (höga naturvärden).

Den genomsnittliga skogsåldern uppgår till 93 år. Spridda tallöverståndare finns. Virkesförrådet ligger högre än genomsnittet för länet och uppgår till i genomsnitt 253 m³ sk/ha. Bestånd med virkesförråd över 300 m³ sk/ha är inte ovanligt i området. Ståndortsindex är vanligtvis T24 eller G24-G26. Cirka 73% av skogsmarken klassas som T14-T24.

Områdets naturvärden är främst knutna till förekomsten av gamla levande träd, torrakor och lågor d v s dess långa kontinuitet som skogsmark. Några av de arter som finns i området och som är knutna till gamla träd är tallticka (*Phellinus pini*), vintertagging (*Irpicond pendulus* NT), gammelgranslav (*Lecanactis abietina*), granticka (*Phellinus chrysoloma*) och stor aspticka (*Phellinus populicola*, NT), medan arter som kortskaftad ärgspik (*Microcalicium ahlneri*), brunpudrad nållav (*Chaenotheca gracillima*, NT) och gropticka (*Oligoporus guttulatus*, VU) återfinns på högstubbar/torrakor. God förekomst och kontinuitet på lågor visar bland annat arter som vedtrappmossa (*Anastrophyllum hellerianum*, NT), gränsticka (*Phellinus nigrolimitatus*, NT), brandticka (*Pycnoporellus fulgens*, VU) och gräddticka (*Perenniporia subacida*, NT). Av kärlväxter som noterats i

Datum
2002-11-20

Dnr
511-5123-02

området kan nämnas knärot (*Goodyera repens*), dvärghäxört (*Circea alpina*) och ryl (*Chimaphila umbellata*, VU). Området innehåller även viktiga biotoper för fåglar. Tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*, VU), duvhök (*Accipiter gentilis*), ormvråk (*Buteo buteo*) och bivråk (*Pernis apivorus*, VU) häckar eller har häckat i området.

Flera av de arter som noterats ovan återfinns på den nationella rödlistan, det vill säga förteckningen över hotade (CR/EN), sårbara (VU) och missgynnade (NT) arter. Ytterligare några arter som finns på denna lista har hittats i Jan-Olsskogen nämligen rosetticka (*Oligoporus floriformis*, VU), vågticka (*Oligoporus undosus*, NT) och luddticka (*Inonotus tomentosus*, NT).

Värdena har uppkommit genom att skogsbruk under de senaste årtiondena bedrivits i begränsad omfattning eller inte alls. Genom att lämna skogen för fri utveckling och förhindra att våtmarkerna inte utsätts för hydrologisk påverkan kommer naturvärdena att öka ytterligare. För att bevarandevärdena inte ska riskeras genom påverkan från besökare måste vissa aktiviteter begränsas.

Området är beläget 4,5 km respektive 1,5 km från två andra reservat som innehåller skog med liknande värden (Fermansbo naturreservat och Rövalls- och Stingsmossens naturreservat). Närheten till områdena gör att förutsättningarna för att bevara värdena i samtliga områden ökar i och med att Jan-Olsskogen får ett ändamålsenligt skydd.

Skälen för att området skyddas som naturreservat är att det är ett angeläget allmänt intresse att skogar som denna, med dess arter och livsmiljöer, bevaras och främjas. Floran och faunan i området är känslig för miljöförändringar och missgynnas av skogsbruk.

Länsstyrelsen finner att en reservatsbildning är förenlig med bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken och att den för Surahammars kommun gällande översiktsplanen inte utgör något hinder för reservatsbildning.

Vid avvägning enligt 7 kap 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna motsvarar behovet av skydd för att syftet ska uppnås. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Ärendets handläggning

Jan-Olsskogen är sedan 1980-talet känd för sina höga naturvärden. I Länsstyrelsens naturvårdsplan (1985) redovisades området som ett klass III-objekt (høgt naturvärde). Inventeringar under 1990-talet har ytterligare förstärkt skyddsmotiven.

Med anledning av att en avverkningsanmälan inkom för delar av området fattade Länsstyrelsen den 8 februari 2000 beslut om "Föreskrifter om förbud att utan Länsstyrelsens tillstånd vidta vissa åtgärder eller bedriva vissa verksamheter inom området Jan-Olsskogen i Surahammars kommun" enligt 7 kap. 24 § miljöbalken.

Under juni 2001 nåddes överenskommelse om markförvärv.

Datum
2002-11-20

Dnr
511-5123-02

Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m ägt rum med Naturvårdsverket och Skogsvårdsstyrelsen, samt enligt 25 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m med Surahammars kommun.

Innehavare av särskild rätt till marken har enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken förelagts att inom en tid av sex veckor framställa eventuell erinran mot bildande av ifrågavarande naturreservat. Någon erinran har inte inkommit.

Förslag till beslut har remissbehandlats under sommaren 2002.

Surahammars kommun, Ramnäs-Virsbo Naturklubb och Naturskyddsföreningen har framfört att reservatsområdet bör utvidgas i söder och sydost samt inbegripa hela Älgmossen norrut. Vidare anser de att parkeringsplatsen för besökare bör placeras närmare allmän väg och längre från reservatet än vad som föreslagits. Detta för att minska risken för nedskräpning samt minimera störningar på fågellivet. Surahammars kommun och Jägarförbundet Västmanland anser bland annat att jakt på fågel bör tillåtas.

Länsstyrelsen anser att naturvärdena i de föreslagna utvidgningarna inte är så höga att de motiverar inskränkningar i markanvändningen utöver vad som generellt gäller för bland annat skogsbruk och markavvattningsföretag. Större delen av de naturvärden söder om vägen som lyfts fram i yttrandena inkluderas i reservatsförslaget. En smärre justering har dock gjorts.

Motivet till Länsstyrelsen förslag till parkeringsplats var bland annat att göra reservatet lättillgängligt för besökare. Länsstyrelsen beaktar dock inkomna synpunkter eftersom gångavståndet till reservatet med den ändrade placeringen ändå blir relativt kort; cirka 500 meter.

I Länsstyrelsens förslag förbjuds jakt på fågel. De jaktbara fåglar som nyttjar området är bland annat tjäder och järpe. Dessa arter är en del i de naturtyper som reservatet avser skydda. Länsstyrelsen bedömer att det föreslagna reservatet är tillräckligt stort för att kunna hysa ett par eller flera revir eller hemområden för tjäder. Tillsammans med de två närbelägna naturreservaten Fermansbo urskog och Rövallsmossen & Stingsmossen bör ett jaktförbud kunna ha betydelse för fågelpopulationen i ett landskapsperspektiv.

Naturvårdsverket och jaktlaget har inte haft några synpunkter vad beträffar jaktförbudet.

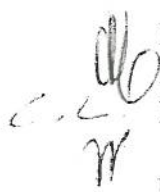
Länsstyrelsen anser att det inte finns skäl att ändra de föreslagna föreskrifterna vad gäller jakten på fågel.

Länsstyrelsen har enligt 27 § verksförordningen utrett föreskrifternas kostnadsmissiga och andra konsekvenser och dokumenterat utredningen i en konsekvensutredning. Ekonomistyrningsverket har lämnats tillfälle att yttra sig i frågan och om konsekvensutredningen.

Datum
2002-11-20

Dnr
511-5123-02

 Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Mats Svegfors. I den slutliga handläggningen deltog även naturvårdshandläggare Tomas Troschke, föredragande, samt länsråd Håkan Eriksson, chefsjurist Jan Pesula och naturvårdsdirektör Christina Lindahl.

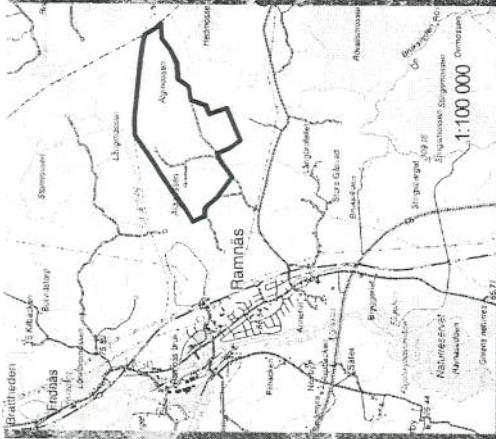
Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, enligt bilaga 4 (formulär nr 8)

Mats Svegfors

Tomas Troschke

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Karta över vägar och jaktorn
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar

1:10 000

BILAGA 1

Beslutskarta tillhörande beslut
2002-11-20, dnr 511-5123-02

—— Gräns för naturreservat

